

การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชาบริหารกษาสตร์ในวิทยาลัยครุ

นางนิตยา ศรีสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารกษาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-293-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

工10305592

016192

ACADEMIC WORK PRODUCED BY LIBRARY SCIENCE
FACULTIES IN TEACHERS' COLLEGES

MRS. NITAYA SRISORN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-293-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชา
บรรณาธิการศาสตร์ในวิทยาลัยครุ

โดย

นางนิตยา ศรีสุน

ภาควิชา

บรรณาธิการศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ชุดima สัจจานันท์
อาจารย์ ดร. อ่ารุ่ง จันกวนิช

บัญชีวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....
.....
(ศาสตราจารย์ ดร. ภาวร วัชราภัย) คณบดีบัญชีวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สืบสันต์) ประธานกรรมการ

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ ชุดima สัจจานันท์)
.....
.....
(อาจารย์ ดร. อ่ารุ่ง จันกวนิช) อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

.....
.....
(รองศาสตราจารย์ สมิ จันทวิมล) กรรมการ

.....
.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงศรี พัฒนกิจจารุณ) กรรมการ

ที่นักเรียนต้องการที่จะอ่านในห้องเรียนนี้ภายในกรอบนี้เท่านั้นที่จะมีผล

นิตยา ศรีสอน : การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชานรรฆศาสตร์ใน
วิทยาลัยครุ (ACADEMIC WORK PRODUCED BY LIBRARY SCIENCE FACULTIES IN
TEACHERS' COLLEGES) อ.ที่ปรึกษา : รศ. ชุดินา สัจจานันท์, ดร. อารุณ จันทวนิช,
277 หน้า ISBN 974-577-293-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบริบทการผลิต รูปแบบ และเนื้อหาของผลงานทาง
วิชาการที่อาจารย์ภาควิชานรรฆศาสตร์ในวิทยาลัยครุผลิต ศึกษาถึงแรงจูงใจ ปัญหาในการผลิต
และเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ สาเหตุของการไม่ผลิตผลงานทางวิชาการ ตลอดจนศึกษาถึงความ
คิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ที่ผลิตและไม่ เคยผลิตผลงานทางวิชาการ

ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ภาควิชานรรฆศาสตร์ในวิทยาลัยครุ ที่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ
มีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ และอาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการรวมทั้งสิ้น
412 รายการ รูปแบบของผลงานทางวิชาการที่อาจารย์ผลิตมากที่สุด คือ หนังสือและคู่มือ และที่ผลิต
น้อยที่สุดคือผลงานวิจัย ด้าน เนื้อหาของผลงานทางวิชาการที่อาจารย์ผลิตมากที่สุดคือ เนื้อหาในกลุ่มการ
ศึกษารรฆศาสตร์ และเนื้อหาที่อาจารย์ผลิตน้อยที่สุดคือ เนื้อหาในกลุ่มวิธีการวิจัย แรงจูงใจที่สำคัญ
ที่สุดที่ทำให้อาจารย์ผลิตผลงานทางวิชาการคือการควรนำเสนอความสำเร็จและคุณค่าของผลงานทางวิชาการ
ต่อการพัฒนาทางวิชาการ และการเรียนการสอน ปัญหาในการผลิตที่สำคัญที่สุดคือ เป็นสาเหตุที่ทำให้อาจารย์
ไม่ผลิตงานทางวิชาการคือ การไม่มีเวลา หรือมีภารกิจหลายหน้าที่ ส่วนปัญหาในการเผยแพร่คือ
ปัญหาการตลาด เช่นการหักส่วนลด การจำกัดน้ำหน่าย สาเหตุในด้านความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์
ที่ผลิตและไม่ผลิตทั้งสองกลุ่มนี้มีความเห็นท่องต้องกันโดยมีคำเฉลยสูงสุดคือ เรื่องกระบวนการที่มีทัศนคุณวัสดุ
อุตสาหกรรมที่ใช้ในห้องเรียน สำหรับอาจารย์ที่ไม่ผลิตผลงานทางวิชาการมากนัก

ศูนย์วิทยทรัพยากร อุดมสังเคราะห์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษ์หัวหน้า
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนักเขียน Dr. A
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ชุดินา สัจจานันท์

พิมพ์ด้วยกลั่นตัวที่วิทยาลัยครุศาสตร์ในกรุงเทพฯ สำหรับนักเรียน นักศึกษาและบุคลากร

NITAYA SRISORN : ACADEMIC WORK PRODUCED BY LIBRARY SCIENCE FACULTIES IN TEACHERS' COLLEGES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.CHUTIMA SAJANUN, ARCHARN.AMRUNG CHANTAVANICH, Ph.D., 277 PP. ISBN 974-577-293-3.

The purpose of this study was to reveal the quantity, types, and content of the academic work produced by the teachers in the library science faculty of the Teachers' Colleges. Problems involving motivation, publishing, negligence, regarding professional obligations, opinion and recommendations from teachers who used to publish and the ones who have never produced academic works were included also.

The study showed that some teachers in the library science faculties of the Teachers' Colleges have produced academic works while other teachers have not published at all. Out of 412 academic works, most were produced in the form of books and texts, and the minority were produced in the form of research works.

The content of most works involved the library science education. The smallest group of works centered on methods of research.

The most important motivating factor was the realization of the importance and value of academic work as related to academic development and teaching.

The most common problem and cause of neglect in producing academic work was lack of time or the performance of extraneous duties.

The most biggest problem of publishing one's academic work was marketing the material.

The recommendation and suggestion from the teachers who used to produce and never produced academic works agreed by highest mean that the Teachers Department should have a librarian who would work daily in the library in order to provide a chance for teachers to teach and produce more academic works.

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2532

ดำเนินอธิบาย Dr. น.

ดำเนินอธิบายอาจารย์ที่ปรึกษา Prof. Dr. สมชาย ใจดี

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ชุติมา สัจจานันท์ และ อาจารย์ ดร. อารุณ จันทวนิช อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง 2 ท่าน ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ มาตลอดจนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาวดี สิงสนธิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ศรี จันทวิมล และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงศ์ศรี พัฒนกิจจาธุ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวคิดบางประการในการทrieveวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

นอกจากนี้ยังขอขอบพระคุณอาจารย์ภาควิชาบรรณราษฎร์ ในวิทยาลัยครุทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามและส่งคืนกับข้าพเจ้าครั้งนี้ และขอขอบคุณคุณนันนา ผลมกุศลศิล คุณสมลักษณ์ ลหะวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิลาวัลย์ ปานทอง อาจารย์ อนงค์ ใจยะ道 และ คุณสุชาดา พันธุ์สุวรรณ ที่ได้ช่วยเหลือในการทrieve ครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คุณนาถ พันธุ์สุวรรณ และคุณยุพา พันธุ์สุวรรณ ผู้ซึ่งเป็นบิดา márada ของข้าพเจ้า และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุบล พุกกะษะสุค ซึ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้กำลังใจตลอดมา และขอขอบคุณคุณศักดิ์ชัย ศรีสอน อาจารย์ สมจิตร บำรุง และ อาจารย์ รัชนี ราษฎร์อ่อน อาจารย์ มารศรี ตรีทศยุทธ ที่เป็นกำลังใจในการทrieveวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ตลอดมา

นิตยา ศรีสอน

14 พฤษภาคม 2533

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๕
กิจกรรมประจำ	๖
สารบัญสารราช	๗

บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาของบัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
แนวเหตุผล	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
วิธีดำเนินการวิจัย	5
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดหวังได้รับ	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
 2 การผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชา	
บรรษัตรักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู	19
ความหมายและความสำคัญของผลงานทางวิชาการ	19
รูปแบบของผลงานทางวิชาการ	20
ความหมายและเนื้อหาของบรรษัตรักษศาสตร์	23
การศึกษาวิชาบรรษัตรักษศาสตร์ในวิทยาลัยครู	23
 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	152
สรุปผลการวิจัย	152
อภิปรายผล	157
ข้อเสนอแนะ	167
ข้อจำกัดในการวิจัย	169
บรรณานุกรม	171

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. บรรณานุกรมผลงานทางวิชาการของอาจารย์ ภาควิชาบริหารรักษาสตอร์ในวิทยาลัยครุ	178
ภาคผนวก ข. หลักสูตรการฝึกหัดครุ สภาการฝึกหัดครุ พุทธศักราช 2519 วิชาเอก บรรษัตรักษศาสตร์... .	214
ภาคผนวก ค. หลักสูตรการฝึกหัดครุ ระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง) สภาการฝึกหัดครุ พุทธศักราช 2524 วิชาเอกบรรษัตรักษศาสตร์.....	217
ภาคผนวก ง. หลักสูตรสาขาวัฒนธรรมไทย บรรษัตรักษศาสตร์ พุทธศักราช 2528.....	221
ภาคผนวก จ. หลักสูตรวิทยาลัยครุ พุทธศักราช 2530 สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอก บรรษัตรักษศาสตร์.....	227

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ฉ. หลักสูตรวิทยาลัยครุพัทศกรรม 2528 ฉบับปรับปรุง 2531 สาขาวิชาภาษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ สาขาวิชาบริหารพารักษศาสตร์.....	245
ภาคผนวก ช. หลักสูตรวิทยาลัยครุสานักวิชาชีวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ พุทธศักราช 2530 – 2531 สาขาวิชาบริหารพารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....	253
ภาคผนวก ช. แบบสอบถาม.....	262
ประวัติผู้เขียน.....	277

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อุปกรณ์น้ำหน่วงมหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการ ฯ แผนกความสหวิทยาลัยและวิทยาลัยครุ	41
2 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการ ฯ แผนกความเพชร และสหวิทยาลัย	48
3 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความอาชญากรรมและสหวิทยาลัย	50
4 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความคาดคะเนทางวิชาการและสหวิทยาลัย ..	52
5 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความวุฒิการศึกษาสูงสุดและสหวิทยาลัย ..	54
6 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความวุฒิสูงสุดทางบรรษัทการจัดการฯ และสหวิทยาลัย	56
7 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความประสมการณ์ในการสอนและสหวิทยาลัย ..	58
8 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความประสมการณ์ในการทำ งานห้องสมุดและสหวิทยาลัย	60
9 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุที่เคยปฏิบัติงานอื่น ๆ ฯ แผนกความ ประสมการทำงาน	61
10 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความคาดคะเนบริหาร	63
11 จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรษัทการจัดการฯ ในวิทยาลัยครุ ฯ แผนกความประสมการณ์ในการผลิต ผลงานทางวิชาการและสหวิทยาลัย	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

12	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามเพศและสาขาวิชาลัย	67
13	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามอายุและสาขาวิชาลัย	69
14	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการและสาขาวิชาลัย	72
15	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุดและสาขาวิชาลัย	75
16	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามวุฒิสูงสุดทางบรรณารักษศาสตร์และสาขาวิชาลัย	78
17	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามประสมการณ์ในการสอนและสาขาวิชาลัย	81
18	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามประสมการณ์ในการทำงานห้องสมุดและสาขาวิชาลัย ..	84
19	จำนวนและร้อยละของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ใน วิทยาลัยครุฑ์ที่ผลิตและไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ จำแนกตามตำแหน่งทางบริหาร	87
20	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการ ผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในวิทยาลัยครุฑ์จำแนกตามสาขาวิชาลัย	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

21	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐานของปั๊หานในการผลิต ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในวิทยาลัยครุ จำแนกตามสหวิทยาลัย	99
22	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐานของปั๊หานในการ เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครุ จำแนกตามสหวิทยาลัย	103
23	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยง เบนมาตรฐานของความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครุ ที่ผลิตผลงานทางวิชาการจำแนกตามสหวิทยาลัย	107
24	จำนวนและร้อยละของผลงานทางวิชาการอาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครุ ผลิตจำแนกตามกลุ่มนื้อหา และรูปแบบ	114
25	จำนวนและร้อยละของผลงานทางวิชาการที่อาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครุ ผลิตจำแนกตามกลุ่มนื้อหาและ เนื้อหาอย่าง	116
26	จำนวนและร้อยละของหนังสือและค่าธรรมเนียมทั้ง เอกสาร ประกอบการสอนและเอกสารคำสอน ที่อาจารย์ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์ในวิทยาลัยครุผลิต จำแนกตาม กลุ่มนื้อหาและ เนื้อหาอย่าง	120
27	จำนวนและร้อยละของบทความทางวิชาการ (บทความในสารสาร บทความในหนังสือพิมพ์ และบทความในหนังสือ) ที่อาจารย์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ในวิทยาลัยครุ ผลิตจำแนกตามกลุ่มนื้อหาและ เนื้อหาอย่าง	124

สารบัญสารราช (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

28	จำนวนและร้อยละของผลงานวิจัยที่อาจารย์ภาควิชา
บรรณาธิการรักษาสตร์ ในวิทยาลัยครุ ผลิตฯ แผนกตาม
กลุ่มเนื้อหาและเนื้อหาอย.....	128
29	จำนวนและร้อยละของผลงานวิชาการอื่น ๆ (วีดีโอเทป,
เทปบันทึกเสียง, ساล์ต) ที่อาจารย์ภาควิชาบรรณาธิการรักษาสตร์
ในวิทยาลัยครุ ผลิตฯ แผนกตามเนื้อหา.....	132
30	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสาเหตุที่
อาจารย์ภาควิชาบรรณาธิการรักษาสตร์ ในวิทยาลัยครุ ไม่เคยผลิต
ผลงานทางวิชาการ จำแนกตามสาขาวิชาลัย	139
31	ค่าเฉลี่ยน้ำหนักและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะของอาจารย์ภาควิชาบรรณาธิการรักษาสตร์ ใน
วิทยาลัยครุ ที่ไม่เคยผลิตผลงานทางวิชาการ
จำแนกตามสาขาวิชาลัย	146

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย